Rok 9. Warszawa, dnia 15 lutego 1933 r. Nr. 3

OSZCZĘDNOŚĆ

DWUTYGODNIK POŚWIĘCONY SPRAWIE ORGANIZACJI OSZCZĘDNOŚCI W POLSCE

ORGAN ZWIĄZKU MIEJSKICH I POWIATOWYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI W WARSZAWIE

Prenumerata z przesyłką pocztową wynosi:	Redaktor WACŁAW GAJEWSKI	CENY OGŁOSZEŃ
Rocznie . . . . . zł. 32.—	REDAKCJA I ADMINISTRACJA:	Strona w tekście: 450 zł., 1/2 str. 225 zł., 1/4 str. 112,50 zł. Poza tekstem za stronę 300 zł., 1/2 str. 150 zł., 1/4 str. 75 zł.
Półrocznie . . . . „ 16.—	Warszawa, ul. Ś-to Krzyska 13.	Dla instytucyj komunalnych i oszczędnościowych: bilanse i tabl. (dostarc. bezpośrednio do administracji) za str. 150 zł., 1/2 str. 75 zł., 1/4 37,50 zł.
Kwartalnie . . . . „ 8.—	Konto czekowe w P. K. O. Nr. 1520.	
Miesięcznie . . . . „ 3.—	Nakład i wydawnictwo „Samorządowego Instytutu Wydawniczego" Sp. z ogr. odp. w Warszawie, ul. Ś-to Krzyska Nr. 13 — Telef. 442-63.	
Cena Nr. pojedyńcz. . „ 1.40		

OD REDAKCJI

Redakcja w roku bieżącym chciałaby położyć większy nacisk na sprawy propagandy. Chociaż naogół Kasy prowadzą nikłą pod tym względem działalność, jednak w różnych Kasach spotkać się można z oryginalnem podejściem do sprawy, ze swoistym sposobem zainteresowania tej lub innej sfery społeczeństwa oszczędnością.

Zwraca się więc redakcja do wszystkich Kierowników Kas i do działaczy oszczędnościowych, by zechcieli komunikować swoje doświadczenia w formie choćby najprostszych notatek, podania choćby gołych faktów.

Drugie zagadnienie wymaga również bacznej uwagi i dzielenia się doświadczeniem — jest niem sprawa egzekucji.

Nowa ustawa o egzekucji sądowej i administracyjnej, nowy kodeks postępowania cywilnego oraz szereg specjalnych ulg stosowanych do dłużników — rolników — będą wywoływać wiele utrudnień, będą wymagać torowania nowych dróg przy dochodzeniu należności Kas.

Redakcja będzie wdzięczna za podawanie ciekawszych faktów z życia oraz za formułowanie pytań, które mogą interesować większość Kas, a na które przy pomocy fachowców redakcja będzie udzielała w „Oszczędności" wyjaśnień.

Uregulowanie Kredytów „Klęskowych"

Od szeregu lat władze państwowe używały Komunalne Kasy Oszczędności jako instytucje kredytowe, mające najbliższy stosunek z ludnością, do pośredniczenia w rozprowadzaniu pomocy państwowej, udzielanej w formie kredytów jednostkom dotkniętym klęskami elementarnemi: powodziami, gradem, suszą, nieurodzajem.

Pozostawienie ludności biednej, niezdolnej do obsiania pól czy do przeżywienia się do najbliższych zbiorów bez pomocy, słusznie było uważane przez ministerja za niemożliwe. Rząd śpieszył z pomocą i czynił to w formie nie darowizny ale pożyczki.

Uruchamiane kredyty były przekazywane P. Bankowi Rolnemu, ten zaś rozprowadzał je za pośrednictwem różnych na miejscu pracujących instytucyj kredytowych, między innemi przy pomocy K. K. O.

Kredyty te różne nosiły nazwy — najczęściej spotykamy się z niemi, jako kredytami siewnemi.

W wielu wypadkach, udzielając kredyt poszkodowanemu, widocznem było, że pożyczkobiorca nie będzie w stanie zwrócić pożyczkę w terminie (niestety najczęściej przez B. Rolny ustalanym na okres zbyt krótki) a często nie będzie mógł jej zwrócić wogóle,

jeżeli, jak to bywało niekiedy, rok klęskowy szedł jeden za drugim.

Pomimo tych faktów uznaję za słuszne, że pomoc państwowa szła nie w formie darowizny ale w formie kredytu — unikało się przez to w dużym stopniu demoralizacji i zbytniego protekcjonizmu lub posądzania o protekcjonizm.

Jednak, powiedzmy to jasno, nie można było się łudzić tak wtedy, w chwili rozdawania tych pożyczek, jak i teraz po kilku latach, gdy już widzimy cyfrowe rezultaty, aby całość sumy rozpożyczonej mogła wrócić do Skarbu czy do Banku Rolnego.

Przy rozdawaniu pożyczek najbardziej potrzebującym, kiedy miarą kredytu była nie zdolność kredytowa ale potrzeba petenta, kiedy czynnikiem decydującym był nie wzgląd na bezpieczeństwo pożyczki ale wyższa racja państwowa, by pola były obsiane i produkowały żywność, zabezpieczając ludność od głodu a bilans państwowy od niepotrzebnych nadwyżek importu, — nie sposób jest odebrać pożyczki w stu procentach.

Liczono się z tem w Skarbie, gdy uruchamiano kredyty, liczono w Banku Rolnym, gdy rozprowadzano te kredyty przez różne instytucje. I rzeczywiście. Jeżelibyśmy przejrzeli bilanse Komunalnych Kas Oszczędności, specjalnie pracujących na terenach wschodnich, to znajdziemy w nich po stronie aktywów w należnościach wątpliwych czy w pożyczkach, pozycje, które z roku na rok pozostają bez zmian bez najmniejszej spłaty kapitałów, a nawet bez uregulowania procentu. Są to po większej części pozostałości z tych różnych akcyj „pomocy" rolnikom dotkniętym klęskami.

W wielu wypadkach K. K. O. spłaciły Bankowi Rolnemu w całości otrzymane kredyty, chociaż nie zdołały je wycofać od pożyczkobiorców; w wielu wypadkach Kasy płacą przez szereg lat procenty Bankowi Rolnemu, chociaż nie mają żadnej nadziei na ich zwrot od dłużników. W szeregu wypadków deficyty Kas to są właśnie te zapłacone Bankowi Rolnemu procenty, nieodebrane i niedopisane do sum dłużnych. W większości wypadków zamrożone aktywa — to znowu te resztki kredytów „pomocowych", które prawdopodobnie nigdy nie będą zwrócone.

Powstaje teraz kwestja, czy słusznem jest, by Kasy Oszczędności, dając pomoc państwu przy rozprowadzaniu kredytów „klęskowych", ponosiły konsekwencje podobnej akcji, która z natury rzeczy musi się skończyć uznaniem pewnej części pożyczek za przepadłą?

Nikt tego od Komunalnych Kas Oszczędności nie może i nie ma prawa wymagać. Kasy nie mogą być gwarantkami dla funduszu państwowego, przeznaczonego na „pomoc" ludności, Kasy nie są w stanie tego uczynić, nie narażając na szwank swego bytu i swego zasadniczego zadania— dania pewności wkładom im powierzonym.

Właściwie zasada ogólna, że Bank Rolny będzie od Kas wymagać i dostawać tylko to, co Kasy zdołają wyciągnąć od rolników, została przyjęta na Konferencji w dniu 30 czerwca r. ub. w Ministerstwie Skarbu (patrz p. 2 protokularnej notatki w Nr. 13—14 „Oszczędności" z r. 32, str. 167).

Odnośnie do kredytów „klęskowych" musi ona być jeszcze jaśniej postawiona, czas bowiem już ostateczny nadszedł, aby bilanse Kas Oszczędności uwolnić od nierealnych aktywów i od teoretycznych tylko zobowiązań.

Słusznie podkreśla to, jako jedno z najpilniejszych zadań roku 1933 prezes Związku powiatowych i miejskich Kas Oszczędności, p. Mieczysław Szczepkowski w Nr. 25 „Oszczędności" w artykule wstępnym p. t. „Próba sił w Kom. Kasach Oszczędności", pisząc: „otóż tu nasuwa się potrzeba zwrotnego przejęcia tych kredytów przez Państwowy Bank Rolny względnie Bank Gospodarstwa Krajowego". Stało się to tem aktualniejsze, że szereg ustaw i zarządzeń państwowych bierze w obronę pożyczkobiorcę, który korzystał z normalnych kredytów. Cóż więc Kasy mogą począć z tymi pożyczkobiorcami, którzy otrzymywali właściwie pomoc z funduszów państwowych, i dobrze wiedzieli i wiedzą o tem? Jesteśmy przekonani, że Związki Kas, które mają w najbliższym czasie wystąpić do Rządu w tej sprawie, nie napotkają żadnych zasadniczych przeszkód przy realizacji tego postulatu.

A teraz zagadnienie praktyczne: jak praktycznie to „przejęcie" czy umorzenie nieściągalnych pretensyj akcji „klęskowej" i „pomocowej" ma się dokonać?

Wyobrażam to sobie w formie następującej.

Specjalne komisje wyłonione przez Rady Kasy z przedstawicielem starostwa, jako reprezentanta władzy państwowej, ustalą listę kredytów, które mają charakter nieściągalny i które według decyzji władz albo będą przejęte przez banki państwowe, albo wprost umorzone. Ma się rozumieć, odnosi się to tylko do tych kredytów, które były udzielone z tytułu akcji sądowej.

Jeżeli kasa z powodu niewypłacalności tych pożyczkobiorców poniosła straty w postaci zapłaconych w międzyczasie procentów — Komisja winna ustalić sumę nadpłaconych przez Kasę procentów.

Listy te po ewentualnem zrewidowaniu ich przez delegatów Banków Państwowych i rewidentów związków kas stanowiłyby materjał dowodowy, służący dla odciążenia zadłużenia K. K. O. względem banków. Miejmy nadzieję, że energiczna akcja związków kas i związku związków kas doprowadzi w roku bieżącym do oczyszczenia bilansów kas z nierealnych pozycyj oraz do restytucji sum niesłusznie przez kasy wypłaconych bankom z tytułu ponoszenia formalnej tylko odpowiedzialności za akcję o charakterze państwowym.

Wacław Gajewski.

Kasy oszczędności we Francji

4. Wnioski.

Na początku naszych rozważań zaznaczyliśmy, że kwestja ustroju kas francuskich jest nie pozbawiona pewnego znaczenia aktualnego dla Polski, że mianowicie pewna część opinji polskiej chętnieby widziała, jeżeli nie przekształcenie, to przynajmniej zbliżenie ustroju naszych komunalnych kas oszczędności do wzoru francuskiego. Nie od rzeczy więc będzie na zakończenie naszych rozważań poddać ustrój kas francuskich krótkiej ocenie krytycznej.

Najbardziej istotną cechą ustroju kas francuskich jest centralizacja operacyj czynnych kas w centralnej kasie państwowej i skierowanie tych operacyj niemal wyłącznie w kierunku lokat długoterminowych w formie zakupu papierów państwowych i obligacyj.

Jeżeli chodzi o bezpieczeństwo zebranych kapitałów oszczędnościowych, to niewątpliwie taka organizacja czynności kas gwarantuje je wkładcom całkowicie, a wartość gwarancji wkładów ze strony Państwa i bezwarunkowa pewność francuskiego kredytu państwowego nie mogą ulegać zakwestjonowaniu.

Jednakże tego rodzaju ustrój kas posiada cały szereg cech ujemnych.

Przedewszystkiem to zcentralizowanie operacyj czynnych kas i skierowanie ich na cele kredytowania Państwa izoluje kompletnie kasy od terenu, na którym pracują, uniemożliwia im zaspokajanie lokalnych potrzeb samorządów i prywatnych warsztatów gospodarczych, przekreśla istotne zadanie kas, które w Polsce jest wyraźnie określone ustawą: zapewnienie ludności słabszej finansowo i mniej gospodarczo wyrobionej zaspokojenia potrzeb kredytowych. Nie mogąc spełniać tej ważnej funkcji, nie mogą kasy francuskie wpływać wychowawczo na gospodarcze wyrobienie ludności.

Mimo specjalnych warunków gospodarczych francuskich, mimo specyficznej psychiki rentjera, jaka się we Francji u ludności wyrobiła, zapewne nie bez wpływu ze strony swoistego typu kas francuskich, — w opinji francuskiej toczy się oddawna walka przeciw obecnemu ustrojowi kas i w walce tej, jak to już widzieliśmy, jednym z głównych argumentów jest odczuwana konieczność, że należy związać kasy z potrzebami lokalnemi. Oszczędności zebrane przez ludność okoliczną winny być obracane przedewszystkiem na zaspokojenie jej potrzeb.

Fakt lokowania zebranych przez kasy kapitałów w papierach procentowych, mimo bezpieczeństwa, jakie wkładcom w czasach normalnych zapewnia, w czasach kryzysu, który przecież najszybciej i najdotkliwiej odbija się na rynku kapitałowym i pieniężnym, może spowodować groźne perturbacje i dotkliwe straty. Straty te wynikną wskutek spadku kursu papierów, w których ulokowane są kapitały oszczędnościowe. Przypuszczając nawet, że wartość francuskich papierów państwowych i papierów przez Państwo gwarantowanych oraz wartość emisyj T-wa Kred. Ziemskiego nie ulegnie większej zmianie, to co się stanie z obligacjami komunalnemi i obligacjami izb handlowych? Jaką wartość mieć będą wówczas obligacje towarzystw budowlanych? Straty więc mogą być poważne, mogą przewyższyć wysokość funduszów rezerwowych i gwarancyjnych kas łącznie z funduszem rezerwowym Kasy Depozytowej. W takim wypadku nadwyżkę strat musi pokryć Państwo, pod którego gwarancją kasy się znajdują.

Lecz poza stratami, wyrządzonemi bezpośrednio przez kryzys, mogą wyniknąć dla kas straty znacznie większe, spowodowane nagłem i b. silnem zwiększeniem podaży papierów wartościowych na rynku ze strony Kasy Depozytowej, celem zmobilizowania jej aktywów. Łączy się to ściśle z drugą ujemną cechą, wynikającą z systemu francuskiego, mianowicie z małą płynnością kas. Wskutek zaś centralizacji całego portfelu walorów w rękach centralnej instytucji, groźna sytuacja może przybrać rozmiary spotęgowane.

W czasach normalnych brak płynności kas nie wywołuje większych komplikacyj. W razie poważniejszych wypłat kasa zawsze może, korzystając z 15-dniowego czasokresu wymówienia, otrzymać w tym czasie potrzebną gotówkę z Kasy Depozytowej, która obowiązana jest trzymać do 10% ogólnej sumy wkładów na rachunku bieżącym w Skarbie Państwa.

Inaczej będzie się przedstawiać sprawa w czasach krytycznych, w czasie powszechnego i szybkiego odpływu wkładów. Kasy zagrożone odpływem wkładów zwrócą się po gotówkę do Kasy Depozytowej. Powstaje więc pytanie, w jaki sposób Kasa ta w czasie runu zdobędzie konieczne środki płynne na wypłatę wszystkich wymówionych wkładów? Dwutygodniowy okres, jaki musi upłynąć między wymówieniem a wypłatą wkładu, nie wystarczy na zmobilizowanie aktywów. Co więcej, może on wpłynąć denerwująco na właścicieli książeczek i doprowadzić do powszechnego runu na kasy. W takich zaś chwilach, zapas gotówki Kasy Depoz., ulokowany w Skarbie Państwa może nie wystarczyć.

Widzieliśmy bowiem, że ustawa określa tylko górną granicę tego pogotowia gotówkowego, natomiast nie mówi o jego granicy dolnej. W praktyce zatem rachunek w Skarbie będzie, a nawet musi być mniejszy.

Ponieważ Kasa Depoz. musi płacić kasom (jak obecnie) 4,25%, przeto aby móc tylko wygospodarować pokrycie swych wydatków, musi mieć ze swego portfelu dochody, wynoszące przynajmniej 4,50%, jak to zresztą, jej statuty przewidują. Ponieważ zaś stopa proc., jaką może jej dać skarb Państwa, jest o wiele niższa od stopy, jaką musi ona płacić kasom, przeto w interesie samej Kasy Depoz. leży, aby rachunek gotówkowy w skarbie mieć jak najmniejszy. Faktycznie też widzimy, że w 1930 r. zapas ten wynosił 750.410.000 fr., czyli zaledwie 3,18% wkładów.

Jest rzeczą zupełnie możliwą, że suma wymówionych wkładów będzie wyższa od 3.18% t. j. od pogotowia kasowego Kasy Depoz. Wówczas, chcąc zmobilizować potrzebną gotówkę na wypłaty wkładów, musi ona pozbyć się najpierw swego portfelu,

składającego się głównie z franc. papierów państw. i przez Państwo gwarantowanych (w końcu r. 1930 wynosił on aż 22.590 milj. fr.) oraz emisji T-wa Kred. Ziemskiego, gdyż obligacje mniejszych gmin i izb handlowych w czasach krytycznych nie znajdą zbytu zupełnie. Lecz mimo to, rzucenie odrazu na rynek setek miljonów franków papierów państw. musi wywołać ogromny spadek ich kursu. Istnieje wprawdzie „Autonomiczna Kasa Amortyzacyjna", lecz już dziś nie posiada ona odpowiednich środków na powstrzymanie gwałtownej podaży papierów państw. Jest rzeczą pewną, że rząd będzie się starał nie dopuścić do takiego spadku swych papierów, co byłoby przecież ciężkim ciosem dla kredytu państwowego. Dlatego, jako końcowy rezultat, nie byłby wykluczony nacisk Państwa na Bank Francuski, aby drogą emisji banknotów dostarczył środków na wypłaty wkładów (jak to miało miejsce w Niemczech), co oczywiście byłoby pierwszym krokiem na drodze inflacji; wiadomo zaś, jakie skutki wywiera inflacja na oszczędność.

Jest to oczywiście poważne niebezpieczeństwo, związane z systemem organizacji oszczędności we Francji. Niewątpliwie, fakt, że portfel Kasy Depoz. składa się z wysoko (w stosunku do stopy rynkowej) oprocentowanych papierów, ułatwiłby ich sprzedaż w razie potrzeby. Niemniej jednak okoliczność ta nie zdolna byłaby powstrzymać katastrofalnych skutków runu na kasy. Zresztą przeprowadzana ostatnio we Francji konwersja pożyczek państwowych zmniejszy intratność tych papierów.

Widzimy, że system francuski kas oszczędności posiada poważne strony ujemne, nawet z uwzględnieniem specjalnych warunków we Francji. Jeżeli zaś uwzględnimy nasze warunki polskie, nasz wielki brak kapitałów i wielkie zapotrzebowanie na kapitały, co wpływa na niski kurs papierów wartościowych, a z drugiej strony niskie wyrobienie gospodarcze ludności — to musimy dojść do wniosku, że o przebudowie naszych kas na sposób francuski nie można na serjo myśleć *).

B. Obszyński.

*) Po ukazaniu się już cz. II niniejszego artykułu otrzymaliśmy najnowsze dane statystyczne co do kas alzacko-lotaryńskich, któremi należy uzupełnić tablice na str. 14 i 15 w Nr. 2 „Oszczędności". Mianowicie: w 1930 r. wkłady w kasach alzacko-lotaryńskich wynosiły 1.542,4 milj. fr. t. j. 539,8 milj. zł., zatem dla całej Francji 25.098,7 milj. fr., t. j. 8.787,5 milj. zł., a więc wskaźnik w stosunku do 1927 r. wynosi 161. Liczba książeczek w 1930 r. wynosiła w kasach alzacko-lotaryńskich 599.315, czyli dla całej Francji 10.162.526, a więc wskaźnik w stosunku do r. 1927 wynosi 106. Za rok 1931 brak dotąd odnośnych cyfr.

Taryfa opłat stemplowych, wiążących się z czynnościami Komunalnych Kas oszczędności

Dział V.

Pożyczki wekslowe oraz pisma i czynności K. K. O. wiążące się z wekslami.

	Wysokość opłaty
W e k s l e (zarówno krajowe jak i zagraniczne) (art. 122 — 125 u. o. s.)	
a) do kwoty 50 zł.	20 gr.
b) powyżej 50 zł. do 1.000 zł. od każdych pełnych lub zaczętych 100 zł.	30 gr.
c) powyżej 1.000 zł. od każdego pełnego lub zaczętego 1.000 zł. po	3 zł.
Uiszczenie według Dz. XI. A3a lub A3c lub B1 lub B2 (§§ 162 — 166 r. w. s.).	
W e k s e l b l a n k o (bez sumy wekslowej) zasadniczo	30 zł.
jeżeli następnie wypełnia się go sumą wyższą, niż 10.000 zł., to przed wpisaniem sumy wekslowej należy uiścić opłatę od nadwyżki.	
Uiszczenie opłaty od nadwyżki według Dz. XI A3b (§ 165 r. w. s.).	
Od wekslu blanco można jednak uiścić także dowolną opłatę stemplową; jeżeli jednak następnie wypełni się go sumą wyższą niż suma, od której uiszczono opłatę, to urząd skarbowy wymierzy nietylko brakującą opłatę pojedyńczą, ale także 25-krotną podwyżkę.	
I n d o s (także indos po proteście lub po upływie terminu ustanowionego dla protestu) (art. 69 u. o. s.)	wolny
P o k w i t o w a n i e z odbioru weksli do dyskonta (nie zawierające zarazem noty dyskontowej) gdy suma wekslu jest wyższą niż 50 zł. (art. 136 i 137 punkt 1, u. o. s.)	25 gr.
Uiszczenie według Dz. XI A1 lub A2 lub A5 lub A6.	
N o t a d y s k o n t o w a t. j. pismo zawierające zestawienie należności klijenta za zdyskontowane weksle po odliczeniu: dyskonta, prowizji (damna) i porta — od kwoty prowizji (damna) jeśli wynosi więcej niż 20 zł. (art. 90 i 73 punkt 1, u. o. s.)	0,2%
Uiszczenie według Dz. X A1 lub A2 lub A5.	
P o k w i t o w a n i e klijenta z odbioru pieniędzy za zdyskontowane weksle, gdy kwota jest wyższa niż 50 zł. (art. 136 i 137 p. 1, u. o. s.)	25 gr.
Uiszczenie według Dz. XI A1 lub A2.	
Zawiadomienie klijenta o zapisaniu należności za zdyskontowane weksle na jego rachunek oprocentowany (art. 118 u. o. s.)	20 gr.
Uiszczenie według Dz. XI A1 lub A2 lub A5.	

Wysokość opłaty

Wykaz należności K. K. O., wynikających z wekslu, przesyłany poprzednikom z wekslu (żyrantom i wystawcy) przy „zwrotnem poszukiwaniu" (wykł. Nr. 10 w N-rze 6 Dz. Urz. Min. Skar. z 1927 r.) wolny

VI. Otwarty rachunek

t. j. umowa między K. K. O. a klijentem, w której K. K. O. zobowiązała się udzielać klijentowi pożyczek do pewnej maksymalnej wysokości jednoczesnego zadłużenia (albo bez określenia zgóry tej maksymalnej wysokości) (art. 134 u. o. s.).

Promesa zasadniczo (art. 134 u. o. s.) 0,1%

Uiszczenie według Dz. XI A1 lub A5 lub B1; jeżeli kwota opłaty — bez doliczenia 10% dodatku — wynosi więcej niż 300 zł., to uiszcza się według Dz. XI A4 lub B1.

Promesa na kredyt wekslowy 5 zł.

Uwaga 1. Przez kredyt „wekslowy" należy rozumieć tylko taki kredyt otwarty, co do którego w promesie wyraźnie zaznaczono, że korzystający z kredytu winien przy każdorazowem korzystaniu z kredytu złożyć weksel, wymieniający sumę wekslową, a podpisany przez korzystającego z kredytu bądź jako wystawcę bądź jako akceptanta bądź jako remitenta.

Uwaga 2. Jeżeli K. K. O. uiszcza te opłaty „bezpośrednio" t. j. na podstawie „rejestru" za zezwoleniem Izby Skarbowej (art. 25 u. o. s.), to może je uiszczać nie przy wydawaniu promesy, określającej maksymalną kwotę kredytu, lecz przy pierwszem korzystaniu z kredytu (wykładnia nr. 69, nr. 17 Dz. Urz. Min. Skarbu z 1927 r.).

Pismo, w którem K. K. O. przedłuża umowę o otwarcie kredytu, do określonego w promesie terminu wolne

a) jeżeli zostało sporządzone najpóźniej w dniu następującym po upływie tego terminu (art. 4 ustęp drugi u. o. s.) wolne

b) jeżeli zostało sporządzone poźniej — jak nowa umowa o otwarcie kredytu (wykładnia nr. 152; nr. 17 Dz. Urz. M. Sk. z 1928 r.).

Pismo, którem K. K. O. oświadcza klijentowi, że gotowa jest dyskontować weksle przez niego przedstawione, do wysokości określonej kwoty (wykł. nr. 204; nr. 7, Dz. Urz. Min. Sk. z 1929 r.) wolne

Pismo klijenta, którem on wobec K. K. O. stwierdza, że K. K. O. udzieliła mu kredytu — w braku promesy — podlega jak promesa.

Ustanowienie kaucji hipotecznej na zabezpieczenie otwartego kredytu:

a) jeśli od promesy lub pisma klijenta zastępującego promesę uiszczono należną opłatę (art. 82, p. 5, u. o. s.) 5 zł.

b) jeśli opłaty od otwarcia kredytu nie uiszczono (art. 82 ustęp pierwszy u. o. s.): 1) a chodzi o kredyt wekslowy 5 zł.
2) w innym przypadku 0,1%

Uiszczenie według Dz. XI B2 (art. 27 i 28 u. o. s.) na obszarze b. dzielnicy austrjackiej, zaś według Dz. XI. A1 lub B1, lub przez skasowanie przez notarjusza znaczków stemplowych poza tekstem (§ 70 r. w. s.).

Deklaracja, którą klijent ustanawia zastaw na papierach wartościowych na zabezpieczenie pretensyj K. K. O., które wynikną z otwartego kredytu — jeżeli od otwarcia kredytu opłatę uiszczono (art. 82, punkt 5 u. o. s.) 5 zł.

Uiszczenie według Dz. XI A1 lub A5 lub B1.

Deklaracja, w której klijent ustanawia zastaw na innych papierach wartościowych niż złożone poprzednio, a to na skutek sprzedaży poprzednio złożonych papierów, jeżeli takie postępowanie w poprzedniej deklaracji zastawniczej przewidziano (wykł. nr. 98, nr. 29, Dz. Urz. Min. Sk. z 1927 r.) wolna

Dział VII.

Rachunki bieżące, czekowe, przekazowe, korespondencyjne.

Dowód wpłaty do K. K. O. pieniędzy na rachunek oprocentowany (asygnata kasowa) (art. 118 u. o. s.) 20 gr.

Uiszczenie według Dz. XI, A1 lub A2 lub A5.

Pismo stwierdzające, że K. K. O. przyjęła od innego banku pieniądze na rachunek oprocentowany (art. 118 u. o. s.) wolne

Wyciąg z rachunku bieżącego (kontokorentowego) wydany przez K. K. O. (art. 119 u. o. s.) 20 gr.

Uiszczenie według Dz. XI, A1 lub A2 lub A5.

Jeżeli wyciąg zawiera nietylko odpis rachunku bieżącego za dany okres lecz także prowizję należną K. K. O. z tytułu prowadzenia rachunku bieżącego, to wyciąg podlega nietylko opłacie w wysokości 20 gr. od arkusza lecz nadto od kwoty prowizji (§ 161 r. w. s.) 0,2%

Uiszczenie — jak wyżej.

Czek (art. 128 u. o. s.) zasadniczo wolny

Czek wręczony odbiorcy przed datą jego wystawienia, jakoteż czek, w którym wystawca jest zarazem trasatem — podlega jak weksel.

Czek, w którym wystawcą i trasatem są dwa oddziały tego samego przedsiębiorstwa wolny

Pokwitowanie z odbioru czeku (art. 137 p. 16 u. o. s.) wolne

Dział VIII.

Inkaso.

	Wysokość opłaty
Pismo, którem K. K. O. potwierdza przyjęcie weksli, listów przewozowych i t. p. do inkasa (art. 91 p. 4 u. o. s.)	wolne
Pokwitowanie wystawione przez K. K. O. na należność:	
a) z listu przewozowego, na kwotę wyższą niż 50 zł. (art. 136 i 137 punkte 1 u. o. s.	25 gr.
Uiszczenie według Dz. XI, A1 lub A2 lub A5 lub A6.	
b) z wekslu, czeku, przekazu przenośnego zapomocą indosu, warrantu lub obligu na zlecenie (art. 137 p. 11 u. o. s.)	wolne
Pismo K. K. O. do klijenta, zawierające zestawienie należności klijenta za dokumenty oddane do inkasa, oraz potrąceń na rzecz K. K. O. — a między innemi potrąceń z tytułu prowizji — od tej prowizji (art. 90 ustęp drugi u. o. s.)	0,2%
Uiszczenie według Dz. XI. A1 lub A2 lub A5.	
Pokwitowanie zwrotu wekslu zaprotestowanego z powodu niezapłacenia, wystawione przez klijenta, jeżeli suma wekslu przewyższa 50 zł. (art. 136 i 137 p. 1 u. o. s.)	25 gr.
Uiszczenie według Dz. XI. A1 lub A2.	

Dział IX.

Depozyty i skrzynki depozytowe (safes).

Świadectwo depozytowe (art. 95 u. o. s.), gdy klijent składa do depozytu:	
a) papiery wartościowe — od nominalnej wartości tych papierów	0,02%
b) przedmioty innego rodzaju — od świadectwa	1 zł.

Uiszczenie: do a): według Dz. XI. A1 lub A5 lub A6.

Uiszczenie do b). Te świadectwa muszą być wydawane z księgi grzbietowej z pozostawieniem talonu a uiszczenie następuje zawsze według Dz. XI. A6, chyba, że K. K. O. korzysta z uiszczania bezpośredniego według Dz. XI. A5 (§ 48 r. w. s.).

Pismo klijenta, którem zawiadamia K. K. O. że depozyt złożony na jego imię, przechodzi do dyspozycji innej osoby, podlega nowej opłacie jak pierwotne świadectwo depozytowe.

Pokwitowanie przy zwrocie klijentowi pap. wart. z depozytu, jeżeli wartość tych papierów jest wyższa niż 50 zł. (art. 136 i 137 p. 1 u. o. s.)	25 gr.
Uiszczenie według Dz. XI. A1 lub A2.	
Najem skrzynki depozytowej (ustny lub pisemny) od należności za najem (art. 89 u. o. s.)	10%

Uwaga: Opłatę uiszcza się zapomocą „rejestrów“ (§ 18 j. r. w. s.) (wzór 9 do §-u 129 r. w. s.); posiada on następujący schemat:

Firma ....

Rejestr opłat stemplowych od najmu skrzynek depozytowych.

1	2	3	4	5	6		7
Pozycja	Data zawarcia umowy	Nazwisko i imię (firma, nazwa) klienta	Okres, na który skrzynkę wynajęto	Cena najmu za cały czas wymieniony w kol. 4	Opłata stemplowa		Uwagi
					Zł.	gr.	

Terminy i sposób wpłacania opłat — jak w Dz. XI. A5.

Dział X.

Podania

wnoszone tak przez K. K. O. jak i przez istniejące przy nich zakłady zastawnicze (art. 28 rozp. K. K. O.) — wolne

Dział XI.

Sposoby uiszczania opłat objętych działami I — IX, z wyjątkiem opłat, które z ustawy muszą być uiszczane za pomocą rejestru.

A) Na podstawie obliczenia przez samą K. K. O. (bez wymiaru urzędowego).

1) przez naklejenie znaczków stemplowych na piśmie, podlegającem opłacie w miejscu przeznaczonem na umieszczenie początkowych lub końcowych wyrazów tekstu i przepisanie ich temi wyrazami (art. 23 a u. o. s. i § 36 r. w. s.),

2) przez naklejenie znaczków stemplowych na piśmie poza tekstem i skasowanie ich datą skasowania oraz podpisem lub firmą kasującego (art. 74; 111 ustęp szósty; 118; 119 i 138 u. o. s. i § 21 r. w. s.),

3) a) przez użycie urzędowego blankietu wekslowego (§ 162 r. w. s.),

b) przez wniesienie do kasy urzędu skarbowego (urzędu opłat stemplowych) kwoty, obliczonej przez samego podatnika w gotówce (jeżeli opłata — bez dodatku 10% wynosi więcej niż 300 zł.) lub w znaczkach stemplowych (gdy opłata wynosi mniej). Kasa umieści na przedstawionem piśmie (wekslu blanco) przepisaną adnotację o uiszczeniu gotówką względnie skasuje dostarczone znaczki (§ 163 r. w. s.),

c) przez skasowanie na wekslu znaczków stemplowych przez samą K. K. O.; wolno to mianowicie: 1) na wszelkiego rodzaju wekslach, od których opłata nie przekracza 300 zł., za specjalnem zezwoleniem Ministra Skarbu (art. 124 u. o. s.), 2) bez osobnego zaś zezwolenia: na wekslach trasowanych, wystawionych przez K. K. O. oraz na wekslach własnych, jeżeli te weksle (trasowane lub własne) są płatne na zlecenie K. K. O. lub na jej rzecz. W tym przypadku nakleja się znaczki na odwrotnej stronie wekslu, przy węższym brzegu i kasuje się je przez wypisanie na każdym znaczku daty skasowania oraz wyraźnie odciśniętą pieczęcią K. K. O. Poniżej znaczków umieszcza się zaświadczenie: „Skasowano znaczki stemplowe za...... zł. .... gr. słowami .... dnia .... 193.. r.“; zaświadczenie ma być podpisane przez funkcjonarjusza K. K. O., który dokonał kasowania (§ 165 r. w. s.),

4) przez wniesienie do kasy urzędu skarbowego kwoty opłaty, wraz z 10%-owym dodatkiem, przy deklaracji według następującego wzoru (wzór 2 do §§ 40 i 46 r. w. s.):

„Deklaracja celem uiszczenia opłaty stemplowej gotówką. Przy niniejszem składam sumę zł. ...... gr.... słowami ....,..... tytułem opłaty stemplowej od ....

Nazwisko i imię (firma, nazwa) oraz dokładny adres płatnika ....

.... dnia .... 193... r.

Podpis osoby, która wnosi opłatę“.

Otrzymany kwit kasowy ma być dołączony do pisma od którego uiszczono opłatę (art. 24a u. o. s. i § 40 r. w. s.),

5) przez zapisanie opłaty do „rejestru opłat stemplowych, uiszczanych bezpośrednio“ (art. 25 u. o. s. i §§ 41 — 47 r. w. s.). Do rejestru należy zapisać opłatę najpóźniej w ciągu 10-ciu dni po upływie miesiąca, w którym sporządzono pismo podlegające opłacie. W tym samym terminie należy podsumować kwoty opłat zapisanych do rejestru, doliczyć do sumy 10%-owy dodatek i łączną sumę wnieść do kasy urzędu skarbowego (kasy urzędu opłat stemplowych) przy deklaracji według wzoru podanego wyżej pod 4-tą zmianą, że po wyrazie „tytułem“ zamiast wyrazów: „opłaty stemplowej“ należy wpisać wyrazy: „opłat stemplowych uiszczanych bezpośrednio“ oraz podać miesiąc, za który się płaci (§§ 45 i 46 r. w. s.). Numeracja pozycyj w rejestrze biegnie przez cały rok kalendarzowy. Na każdem piśmie zapisanem do rejestru należy umieścić adnotację: „opłatę stemplową zł. .... gr..... uiściła bezpośrednio (firma, miejscowość) .... poz., rej.......... z r. ...“. Izba Skarbowa może zezwolić na niewymienianie pozycji rejestrów (§ 43 r. w. s.).

Na ten sposób uiszczania może zezwolić izba skarbowa na prośbę K. K. O., przytem izba ustala także wzór rejestru ewentualnie na wniosek K. K. O.; może też zwolnić od prowadzenia osobnego rejestru pod warunkiem utworzenia w jednej z ksiąg, które K. K. O. prowadzi do swoich celów kolumny, przeznaczonej do uwidoczniania opłaty (§ 43 r. w. s.).

Przypadki, w których uiszczanie opłaty za pośrednictwem rejestru jest nakazane ustawą, podano w samej tabeli.

6) Przy wydawaniu dokumentów z księgi grzbietowej: (§§ 21, 48 i 49 r. w. s.),

a) z pozostawieniem talonu — przez naklejenie znaczka stemplowego w ten sposób, by po wycięciu dokumentu lewa połowa znaczka była na talonie, prawa na wydanym dokumencie, oraz by górna część znaczka znajdowała się u góry (a nie u dołu),

b) z pozostawieniem kopji — przez naklejenie znaczka stemplowego na kopji pozostałej w księdze i skasowania go w sposób podany wyżej pod A1 lub A2. Na wydanym zaś dokumencie należy umieścić klauzulę: „Opłatę stemplową zł....... gr.... uiszczono znaczkami stemplowemi na kopji“.

Księga ma być zbroszurowana; talony (kopje) i dokumenty ponumerowane; należy ją przechować dla kontroli przez 5 lat (§ 49 r. w. s.).

B) Przez wymierzenie opłaty przez właściwy organ urzędowy przyczem ten organ wskazuje sposób uiszczenia, a mianowicie:

1) Urząd Skarbowy (urząd opłat stemplowych) (§ 16 r. w. s.).

2) Notarjusza mającego siedzibę poza obszarem b. dzielnicy austrjackiej (art. 27, 28 i 29 u. o. s.) jeżeli pismo zostaje przez niego sporządzone lub przedstawione mu dla dokonania jakiejkolwiek czynności urzędowej.

Franciszek Kozioł,
radca minist. w Ministerstwie Skarbu

Komunikaty Związku Miejskich i Powiatowych Kas Oszczędności

W dniu 28 stycznia r. b. w obecności przedstawicieli Ministerstw: Spraw Wewnętrznych i Skarbu, Państwowego Banku Rolnego, oraz Polskiego Banku Komunalnego odbyło się posiedzenie działającej na prawach Zarządu Związku Komisji, powołanej do spraw lustracyjnych. Na posiedzeniu tem rozpatrzono wyniki rewizyj:

1) K. K. O. pow. Brasławskiego w Brasławiu,
2) „ „ Kolskiego w Kole,
3) „ „ Kosowskiego w Kosowie Poleskim,
4) K. K. O. pow. Lubelskiego w Lublinie,
5) „ „ Mołodeczańskiego w Mołodecznie,
6) K. K. O. pow. Nieszawskiego w Aleksandrowie Kujawskim,
7) K. K. O. pow. Oszmiańskiego w Oszmianie,
8) „ „ Postawskiego w Postawach,
9) „ „ Prużańskiego w Prużanie,
10) „ „ Tureckiego w Turku,
11) „ „ Wołożyńskiego w Wołożynie,
12) „ m. st. Warszawy w Warszawie.

W związku z rozpatrywaniem protokułu z lustracji K. K. O. m. st. Warszawy, Komisja, stwierdzając stały i pomyślny rozwój tej instytucji, jej aktywność około propagowania idei oszczędzania i krzątania się około zbierania drobnych kapitałów, oraz należytą technikę i sprężystą organizację, postanowiła wyrazić

swe uznanie dla pracy Organów tejże Kasy, oraz jej personelu, zwłaszcza kierowniczego.

Biuro Związku ,powołując się na okólnik z dnia 15 grudnia r. ub. Nr. 13, prosi wszystkie zrzeszone Kasy o jaknajrychlejsze nadsyłanie bilansów netto za rok 1932 wraz ze wskazanemi w tymże okólniku załącznikami.

Zarząd Związku, idąc za wskazówkami Rady Związku Zw. K. K. O., wystosował w dniu 9.II r. b. do wszystkich zrzeszonych kas oszczędności okólnik w sprawie propagandy świetlnej. Treść tego okólnika brzmi jak następuje:

„W celach wzmocnienia działalności propagandowej Komunalnych Kas Oszczędności Rada Związku Związków K. K. O. zaaprobowała inicjatywę Samorządowego Instytutu Wydawniczego wykorzystania propagandy świetlnej.

Instytut powyższy wykonał przezrocza barwne, które łącznie z nadrukami lub wykresami, przez niego opracowywanemi nadają się do wyświetlania w kinach lub za pomocą latarni magicznej i wystosował prospekty do wszystkich K. K. O.

Nie wszystkie Kasy, niestety, pośpieszyły z zamówieniami, a niektóre w odpowiedzi odmownej powoływały się na szczupłość funduszów, preliminowanych na propagandę, lub wogóle na brak środków, jak to wynika z przedstawionej nam przez Instytut korespondencji.

Zważywszy, że koszt nabycia tych przezroczy jest minimalny (od 75 zł. rocznie pł. w ratach kwartalnych); że wykorzystanie tego nowoczesnego środka propagandowego, stosowanego z wielkiem powodzeniem zagranicą, zalecane jest przez Radę Związku Związków K. K. O. i idzie po linji istotnych interesów Kas i idei, której one przedewszystkiem służą, Zarząd naszego Związku pozwala sobie zwrócić się do wszystkich Kas związkowych o spieszne odezwanie się na apel Instytutu i nadsyłanie mu zamówień na przezrocza".

Wskazania na czasie

W Nr. 16 „Kwartalnika Kas Oszczędności" znajdujemy dwa okólniki Związku Polskich Kas Oszczędności we Lwowie, które ze względu na ich aktualność przytaczamy.

1) Sprawa skryptów dłużnych na pożyczki dla rolników.

Jak długo ze strony miarodajnych czynników nie zostanie wyjaśnionem, czy art. 17 rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 23 sierpnia 1932 r. o zapobieganiu skutkom trudności płatniczych w rolnictwie wyłącza i pretensje K. K. O. z pod odroczenia wypłat, zalecamy w porozumieniu z reprezentantem Ministerstwa Skarbu dla 3-ech Województw wschodnich — ażeby w skryptach dłużnych zeznawanych przez rolników na pożyczki — wyraźnie było powiedziane, że udzieloną została z wkładów oszczędnościowych ulokowanych w K. O. by w ten sposób uzyskać podstawy do zastosowania tego art. 17 wymieniającego — zabezpieczone na nieruchomościach kredyty z lokat osób trzecich, jako takich, na które odroczenie wypłat się nie rozciąga.

2) Pretensje zaskarżone.

Ze sprawozdań lustracyjnych oraz z nadsyłanych bilansów konstatujemy jako powszechne zjawisko w Kasach Oszczędności, — jak i w innych instytucjach finansowych, olbrzymi wzrost pretensji tak z tytułu weksli, jak i pożyczek hipotecznych znajdujących się w skardze. W niektórych Kasach ponad 50 procent portfelu wekslowego stanowią weksle zaległe i zaskarżone.

W tej sytuacji nie może kierownictwo Kasy traktować sprawy pretensyj skarżonych tak, jak to było w normalnych czasach, kiedy sprawami temi zajmuje się jedynie i wyłącznie syndyk Kasy. Aby doprowadzić do realizacji, a przynajmniej uchronić się od możliwych strat — musi w dzisiejszych czasach jak najściślej współpracować z Syndykiem Zarząd każdej Kasy wzgl. przynajmniej jej kierownik. Współpraca ta polegać musi na dostarczaniu syndykowi szczegółowych informacyj, adresów, wykazów stanu majątkowego zobowiązanych dłużników — jak i wspólnego omawiania sposobów, jakiemi należy dążyć do zabezpieczenia lub realizacji pretensji Kasy. W tym celu przynajmniej raz na miesiąc winni kierownicy Kas odbywać wspólnie z syndykiem szczegółowy przegląd spraw skarżonych i ustalać w każdej sprawie jakie dalsze kroki przedsięwziąć należy.

W jednym z poprzednich okólników zwracaliśmy uwagę na konieczność dążenia do ugodowego załatwienia spraw z dłużnikami tam, gdzie to jest możliwe, na zamianę pretensyj krótkoterminowych na pożyczki hipoteczne spłacane w dłuższym czasokresie w ratach amortyzacyjnych i t. p. Takie odnawianie tytułu prawnego Kas jest tembardziej wskazane, że według nowej ordynacji egzekucyjnej mogą być przyznawane odsetki tylko za dwa lata — wobec czego Kasy mogą być narażone na bardzo dotkliwe straty.

Pilnowanie spraw zaległych i skarżonych uważamy dziś za najważniejsze zadanie Zarządów — i gorąco sprawę tę zalecamy uwadze organów Kas.

Z teki porad

Jak się uzyskuje nakazy zapłaty na podstawie nowego kodeksu postępowania cywilnego.

Obowiązujący od 1 stycznia 1933 r. kodeks postępowania cywilnego wprowadza nowe przepisy w dziedzinie uzyskiwania wyroków na podstawie weksli i czeków. Dotychczas podstawą egzekucji z wekslu protestowanego była t. zw. klauzula egzekucyjna, którą nadawał sąd grodzki, względnie sąd okręgowy w drodze odpowiedniej decyzji, wydawa-

nej jednoosobowo przez sędziego bez wezwania strony.

Według kodeksu postępowania cywilnego, odpowiednikiem tych klauzul egzekucyjnych są t. zw. nakazy zapłaty. Przepisy o postępowaniu nakazowem zawarte są w art. 458 — 468 kodeksu postępowania cywilnego.

Ponieważ sposób uzyskiwania nakazu może być dla wielu Czytelników ważny, podajemy poniżej streszczenie odnośnych przepisów kodeksu:

Kodeks stanowi więc, że powód może żądać w pozwie, aby sąd wydał przeciwko pozwanemu nakaz zapłaty wierzytelności pieniężnej albo uiszczenia innych rzeczy zamiennych, jeżeli żądanie uzasadnione jest w całości dołączonym do pozwu dokumentem albo publicznym albo sporządzonym przez władze lub urzędy polskie albo też prywatnym, na którym podpisy uwierzytelnione są przez sąd lub notarjusza w Polsce. Wydania nakazu zapłaty domagać się można również na podstawie wekslu i czeku.

Z powyżej zacytowanych przepisów wynika, że przy wszczęciu postępowania nakazowego należy postępować tak samo, jak przy wszczęciu postępowania w normalnej spornej sprawie, t. j. pozew, złożony w sądzie, musi odpowiadać wszystkim warunkom, jakim normalny pozew w sprawach spornych odpowiadać powinien. Przedewszystkiem więc zaznaczyć należy, że zarówno przy postępowaniu w sądach grodzkich, jak i sądach okręgowych, do pozwu dołączyć należy tyle jego odpisów, ilu jest pozwanych, jak również odpisy wszystkich dołączonych do pozwu załączników.

W stosunku do dawniej obowiązujących przepisów jest to rzecz nowa, gdyż według dawnych przepisów tylko przy postępowaniu w sądach okręgowych trzeba było dołączać odpisy dla strony przeciwnej, zaś przy składaniu podań o nadanie wekslowi klauzuli egzekucyjnej wogóle odpisów się nie składało.

W pozwie należy specjalnie zaznaczyć, że powód prosi o rozpoznanie tego pozwu w drodze postępowania nakazowego i prosi o wydanie nakazu.

Sąd, zbadawszy dołączone do pozwu dokumenty i uznając na podstawie tych dokumentów roszczenia powoda za słuszne i nadające się do postępowania w trybie nakazowym, wydaje nakaz zapłaty bez rozprawy i bez wezwania pozwanego. Pozwanemu zaś sąd doręcza odpis pozwu wraz z nakazem i odpisami dokumentów.

W wydanym nakazie sąd orzeka, że pozwany ma w ciągu tygodnia, a gdy chodzi o roszczenia z wekslu lub czeku—w ciągu dni 3-ch od daty doręczenia, zaspokoić roszczenie w całości wraz z kosztami albo wnieść w tymże terminie swoje zarzuty.

Z powyższego wynika, że pozwanemu pozostawia się krótki czas, w którym ma on zadecydować o tem, czy uzna roszczenia powoda za słuszne, czy też za podlegające oddaleniu. Jeżeli w przepisanym terminie (tygodniowym, względnie 3-dniowym) pozwany nie wniesie zarzutów, to nakaz staje się prawomocnym i wtedy ma skutki prawomocnego wyroku. Zasadniczo zaś biorąc, nakaz od chwili wydania nie jest jeszcze tytułem egzekucyjnym, lecz stanowi tylko tytuł zabezpieczenia; jeżeli jednak chodzi o roszczenia z wekslu lub czeku, to nakaz zapłaty jest natychmiast wykonalny. Jeżeli jednak pozwany wnosi zarzuty przeciwko wydanemu nakazowi, to może jednocześnie prosić o wstrzymanie wykonania nakazu, lub też ograniczenie zabezpieczenia.

Jeżeli pozwany wnosi w przepisanym terminie zarzuty, to odpis wniesionego pisma doręcza się powodowi i jednocześnie zostaje wyznaczona normalna rozprawa, na której powód powinien udowodnić swoje pretensje, zaś pozwany swoje zarzuty.

Po przeprowadzeniu rozprawy sąd w wyroku albo utrzymuje nakaz w mocy, albo też go uchyla w całości lub w części i uchylając, oddala żądania powoda.

Zaznaczyć należy, że w myśl rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości, zawierającego regulamin wewnętrznego urzędowania sądów w sprawach cywilnych, jeżeli w postępowaniu nakazowem strona wraz z powodem złoży należycie przez nią przygotowany nakaz zapłaty, sąd może z tego skorzystać po dodaniu koniecznych uzupełnień (wpisaniu daty, położeniu podpisu, przyłożeniu pieczęci i t. p.). Przygotowanie takiego blankietu nakazu zapłaty przez powoda niewątpliwie przyczyni się do przyśpieszenia załatwienia formalności przy otrzymywaniu nakazu zapłaty.

Z powyżej zacytowanych przepisów wynika zatem, że jeżeli chodzi o roszczenia z wekslu lub czeku, wydany przez sąd nakaz zapłaty jest tytułem egzekucyjnym, na mocy którego wszcząć można niezwłocznie postępowanie egzekucyjne.

Jeżeli jednak powód chce stwierdzić, że nakaz ten jest nietylko natychmiast wykonalny, lecz już prawomocny wobec niezłożenia przez pozwanego zarzutów, to musi zgłosić do sądu odnośny wniosek, poczem sąd powinien stwierdzić, że wydany przez niego nakaz jest już prawomocny.

Zaznaczyć jeszcze należy, że w myśl kodeksu postępowania cywilnego, w postępowaniu przed sądem okręgowym, koniecznem jest zastępstwo adwokackie. Dla uzyskania zatem nakazu w sądzie okręgowym jest rzeczą niezbędną, aby nakaz taki został złożony przez adwokata.

(*Gazeta Handlowa*).

Wiadomości bieżące

USTAWY, ROZPORZĄDZENIA, OKÓLNIKI.

W sprawie podatku od kapitałów i rent od rachunków martwych.

W myśl ustawy z dn. 16 lipca 1920 r. (Dz. Ust. R. P. 76, poz. 517) podatkowi od kapitałów i rent podlegają wszystkie zabezpieczone rachunki otwartego kredytu (on call) bez względu na to, czy są oprocentowane, czy też nie. Na skutek przeżywanego kryzysu, poważne niejednokrotnie sumy na tych rachunkach okazały się zamrożone, i nie tylko że procenty od tych należności nie są regulowane przez kredytobiorców, lecz niejednokrotnie ściągnięcie sumy dłużnej jest mocno wątpliwem. W tych wypadkach przerzucanie wspomnianego podatku na kredytobiorcę okazuje się zgoła niemożliwem; opłacanie zaś go przez instytucję kredytującą, przy-

czyniałoby jej tylko dodatkowe straty. Biorąc powyższe pod uwagę Ministerstwo Skarbu rozesłało do wszystkich Izb Skarbowych okólnik treści następującej (z dn. 24 grudnia 1932 r. L. D V 48998/2/32).

W myśl art. 2 p. 6 ustawy z dnia 16 lipca 1920 r. o podatku od kapitałów i rent (Dz. U. R. P. Nr. 76, poz. 517) podatkowi temu podlegają specjalne rachunki bieżące (on callowe) zabezpieczone przez złożenie papierów wartościowych lub w jakikolwiek inny sposób, otwarte w państwowych publicznych lub prywatnych instytucjach kredytowych i domach bankowych.

W myśl art. 28 ustęp drugi tejże ustawy podatek od specjalnych rachunków bieżących (on callowych) wynosi 0,54% rocznie w stosunku do czasu i sumy pożyczek (liczb procentowych).

Podatek w powyższej wysokości obowiązane są obliczać i wpłacać do kas urzędów skarbowych instytucje kredytowe, które prowadzą specjalne rachunki bieżące (on callowe), przyczem przysługuje im prawo przerzucania tego podatku na klijentów.

Z przepisów art. 28 ustęp drugi ustawy o podatku od kapitałów i rent wynika, że w zasadzie dla obowiązku obliczania i wpłacania podatku od specjalnych rachunków bieżących (on callowych) przez instytucje kredytowe jest rzeczą obojętną, czy zadłużenie klijenta na rachunku on callowym jest oprocentowane czy też nie, a jeżeli jest oprocentowane — to dla obowiązku podatkowego jest rzeczą objętną, czy klijent spłaca swe zadłużenie oraz płaci procenty czy też nie.

W związku z kryzysem gospodarczym istnieją w instytucjach kredytowych specjalne rachunki bieżące (on callowe), przy których instytucje te nietylko, że nie otrzymują od klijentów procentów z tytułu zadłużenia, ale nawet ściągnięcie samego kapitału jest często wątpliwe. Obliczanie od tego rodzaju rachunków podatku stawiałoby instytucje kredytowe w położenie, że wpłacony na rzecz Skarbu Państwa podatek, nie będzie mógł być ściągnięty od klijentów, wobec czego ciężar podatku ponosiłyby instytucje kredytowe.

Dlatego też Ministerstwo Skarbu na zasadzie art. 53 ustawy o podatku od kapitałów i rent zezwala, aby od t. zw. „Martwych" rachunków on callowych instytucje kredytowe nie obliczały i nie wpłacały podatku od kapitałów i rent. Za martwy należy uważać rachunek, na którym w ciągu okresu, za który ma być zapłacony podatek, nie były przeprowadzone żadne operacje w postaci podejmowania pewnych sum przez klijenta, względnie w postaci spłaty długu lub procentów. Z chwilą podjęcia operacyj, podatek winien być obliczony i wpłacony za cały ubiegły czas. W razie spisania na straty części zadłużenia, podstawą obliczenia podatku powinno być pozostałe zadłużenie na rachunku on callowym.

KRONIKA KRAJOWA.

Zmiany statutu Banku Polskiego.

W dn. 9 b. m. Walne Zebranie Akcjonarjuszów Banku Polskiego uchwaliło szereg zmian w Statucie Banku, odnoszących się do systemu pokrycia, dyskonta weksli rolniczych i akcyj Banku Polskiego.

Zmiany te staną się obowiązujące dla Banku dopiero po ich zatwierdzeniu przez parlament w formie ustawy. Ponieważ mają one jednak znaczenie ogólno - gospodarcze a sprawa podstaw naszej waluty interesuje całe społeczeństwo, uznaliśmy za właściwe poświęcić krótką wzmiankę temu zagadnieniu.

Najważniejsza zmiana statutowa Banku Polskiego dotyczy systemu pokrycia. Dotychczas Bank Polski obowiązany jest trzymać w swych skarbcach złoto i pieniądze zagraniczne do wysokości 40% wypuszczonych banknotów, i innych natychmiast płatnych zobowiązań, z czego 30% winno być pokryte złotem. Na przyszłość Bank Polski uważać będzie jedynie **tylko złoto jako pełnowartościowe pokrycie swych banknotów** i utrzymywać je będzie w wysokości nie mniejszej niż 30% w stosunku do obiegu banknotów i tych sum z natychmiast płatnych zobowiązań, które przekraczają 100 milj. złotych. Bank Polski sankcjonuje w ten sposób prawnie stan, jaki istniał już od drugiej połowy 1931 r., od którego to czasu Bank, wskutek wahań poważnej części walut, ograniczał swój zapas pieniędzy zagranicznych do sum niezbędnych dla zaspokojenia codziennych potrzeb rynkowych.

Bank Polski utrzymuje obecnie pokrycie złotem w wysokości ponad 40%, jeżeli zaś na zasadzie tych zmian przewiduje jako minimalną granicę pokrycia tylko 30%, to czyni to ze względu na przyszłość. Bank Polski liczy się bowiem z koniecznością posiadania odpowiednio wysokich rezerw dla sprostania finansowaniu wzmożonych obrotów gospodarczych, jakie się uwydatnią z chwilą nadejścia ożywienia gospodarczego. Rezerwy te należy przygotować już obecnie, aby Bank Polski nie znalazł się w przyszłości nieprzygotowanym i bez dostatecznych środków rezerwowych.

Bankowi Polskiemu, podobnie jak poprzednio, tak i w przyszłości przysługiwać będzie w wyjątkowych wypadkach prawo zejścia z pokryciem kruszcowem banknotów poniżej 30%-owego minimum, ale wtedy obowiązany jest opłacać na rzecz państwa t. zw. „podatek emisyjny", którego stawki były według dotychczasowych przepisów bardzo wysokie. Obecnie zostały one obniżone i wynosić będą 2% przy obniżeniu pokrycia poniżej 30% i 4% przy spadku pokrycia poniżej 25%, przyczem stopa Banku musi być w tym wypadku podwyższona powyżej 5%.

Ostatnia zmiana statutu będzie posiadała również ważne znaczenie dla rolnictwa. Dotychczas Bank mógł przyjmować 6-miesięczne weksle rolników tylko wtedy, gdy były wystawione za nabyte nasiona, nawozy sztuczne, narzędzia rolnicze i inwentarz i tylko do wysokości 25% portfelu wekslowego Banku. Na podstawie uchwalonych zmian będą one mogły być przyjmowane w ramach ogólnych wymagań bez ograniczenia ich sumy w stosunku do portfelu Banku. W ten sposób Bank Polski ma możność uwzględniania w szerszym zakresie sezonowych potrzeb rolnictwa.

Walne Zebranie uchwaliło również zmiany odnoszące się do akcyj Banku Polskiego, które stanowią jeden z najpopularniejszych objektów obrotu giełdowego w Polsce.

Dotychczas akcje Banku są prawie wyłącznie imienne. W razie sprzedaży winny być one przeto odpowiednio scedowane a zmiana własności wpisana do księgi akcjonarjuszów za zgodą Prezesa Banku. Większość nabywców zaniedbuje dopełnienia tych formalności, obroty akcjami nie są odnotowywane w księdze, która wskutek tego nie odźwierciadla faktycznego stanu rzeczy.

Przepisy te krępowały obrót akcjami Banku, a wpisanie do księgi nie dawało akcjonarjuszowi, który nie posiadał 25 akcyj, żadnych specjalnych korzyści, jak tylko prawo do uczestniczenia na Walnem Zebraniu, ale bez prawa głosowania. Uchwalone zmiany przeprowadzają podział akcyj na imienne i na okaziciela. Akcje imienne będą wydawane wyłącznie dla odcinków zbiorowych po 25 sztuk i tylko posiadacze tych akcyj wpisani do księgi akcjonarjuszów będą uprawnieni do głosowania, podobnie zresztą jak i poprzednio. Oczywiście, każdy posiadacz 25 akcyj na okaziciela, będzie mógł każdej chwili zamienić je na imienne i uzyskać w ten sposób prawo głosowania na Walnem Zebraniu.

Akcje na okaziciela będą wydawane w odcinkach po jednej akcji lub, na podstawie uchwały Rady Banku, w odcinkach zbiorowych.

Ponieważ akcje były wydane w r. 1924 i w wielu wypadkach są zniszczone, a w roku przyszłym zachodziła konieczność wydania nowego arkusza kuponowego na otrzymywanie dywidendy — Bank Polski postanowił wypuścić akcje nowego wzoru i począwszy od 1 kwietnia 1934 r. Bank wydawać będzie bezpłatnie wzamian za akcje pierwotnego wzoru, akcje nowego wzoru zaopatrzone w arkusz kuponowy na otrzymanie dywidendy w ciągu lat 20, przyczem kupony nieprzedstawione do zapłaty w ciągu 10-ciu lat ulegają przedawnieniu.

Nowe K. K. O. gwarantowane przez Związki Międzykomunalne.

W roku 1932 nastąpiły następujące przeobrażenia na terenie Kas woj. Krakowskiego.

W maju 1932 r. została przemieniona K. K. O. powiatu wielickiego na K. K. O. związku międzykom. w Wieliczce. Związek międzykomunalny został utworzony jedynie celem prowadzenia K. O. przez Związek samorządowy powiatu krakowskiego, do którego obecnie należy część dawnego powiatu Wieliczki, oraz przez gminę m. Wieliczki.

Gwarancję za związek międzykomunalny objął powiat krakowski w wysokości 60%, a m. Wieliczka w wys. 40%.

Sprawa prawnego przejęcia Kasy nie przedstawia żadnych trudności, gdyż faktycznie została zmieniona tylko firma Kasy. Kapitał zakładowy został oznaczony na 10.000 zł.

Pow. K. K. O. w Wieliczce istniała od 1879 — 1933 r.

Z końcem 1932 r. postanowiły związki samorządowe powiatu i miasta Bochni połączyć prowadzone przez nich Pow. K. O. i K. O. m. Bochni w jedną instytucję — przez sfuzjonowanie.

W tym celu powyższe związki samorządowe utworzyły Związek międzykomunalny dla założenia nowej Kasy.

Nowa Kasa otrzymała firmę „Komunalna Kasa Oszczędności Związku międzykomunalnego w Bochni".

Związki samorządowe przyjęły porękę za związek międzykomunalny w tej wysokości, że powiat odpowiada w 60%, a gmina m. Bochni w 40%.

Kapitał zakładowy oznaczony został na 5.000 zł.

Ze względu na zaprzestanie działalności wymienionych, strona prawna przeprowadzenia połączenia względnie przejęcia agend dawnych Kas przez nowozałożoną Kasę — musiała się oprzeć na odnośnych przepisach statutu Kasy § 56.

Komunalna Kasa Oszczędności miasta Bochni istniała od 1874 r. — a Powiatowa Komun. K. O. od 1884 roku.

Nowa Kasa „Komunalna Kasa Oszczędn. Związku międzykom. w Bochni" rozpoczęła swą działalność od 1.I.1933 r.

Przejęcie K. K. O. M. Gostynia przez Pow. K. K. O. w Gostyniu.

Na zasadzie uchwał korporacyj miejskich miasta Gostynia i korporacyj powiatowych powiatu gostyńskiego, zatwierdzonych przez Pana Wojewodę Poznańskiego jako władzę nadzorczą zarządzeniem z dnia 21 grudnia 1932 r. Nr. S. F. II 6 b/3, wydanem na podstawie uchwały Izby Wojewódzkiej, została Komunalna Kasa Oszczędności Miasta Gostynia w Gostyniu przejęta przez Powiatową Komunalną Kasę Oszczędności w Gostyniu z dniem 1 stycznia 1933 r.

Sprawozdanie za rok 1932 K. K. O. pow. Piotrkowskiego

Sprawozdanie K. K. O. pow. Piotrkowskiego za rok 1932 przewiduje ciekawe uwagi ogólne z jej terenu działania. Szczególnie dotyczy to kredytów rolniczych. Kasa wykazała poraz pierwszy w bilansie pozycję weksli protestowanych na dużą stosunkowo sumę, gdyż zł. 61.460,85. O tej pozycji Zarząd Kasy pisze: „pozycja protestowanych weksli wykazałaby o wiele mniejszą sumę, gdyby nie to, że rolnicy, licząc na ulgi, przyznane im ostatnio, odnośnie do ceny licytacyjnej i egzekucji, bardzo często, mimo możności płacenia swych zobowiązań, zaciągniętych w Kasie, zobowiązań tych dobrowolnie nie regulowali. W bardzo wielu wypadkach dopuszczenie przez drobnych rolników weksli do protestu powodowało i to, że różne osoby mylnie informowały tę sferę, że długi w K. K. O., narówni z długami, zaciągniętemi u osób prywatnych, podlegają rozpoznawaniu przez utworzone ostatnio urzędy rozjemcze do spraw kredyt. małej własn. rolnej".

Bilans Kasy zamyka się za rok sprawozdawczy sumą zł. 950.602,16, czysty zysk wynosi zł. 2.021,24. Fundusze własne — zł. 133.276,19, wkłady zł. 710.514,89, udzielone przez Kasę pożyczki zł. 625.856,11.

Stan wkładów oszczędnościowych wzrósł do sumy zł. 676.186,95 wobec sumy zł. 623.138,83 z roku 1931. W ciągu roku sprawozdawczego złożono w kasie zł. 681.057,59 na książeczki oszczędności, podjęto zł. 628.009,42. Kasa korzystała w minimalnym stopniu z kredytów i redyskonta, słusznie traktując je jako konieczną rezerwę na wypadek większych płatności. Obroty z tego tytułu sięgają sumy zł. 100.000,—, co należy specjalnie podkreślić. W dziedzinie kredytowej praca kasy kształtowała się w następujący sposób:

zdyskontowano weksli	zł. 801.750,—
wydano pożyczek komunalnych	„ 173.000,—
wydano pożyczek na inwestycje	„ 1.329,56
wydano pożyczek na hipoteki drobnej własności rolnej	na zł. w zł. 109.200,—

Politykę kredytową Kasy cechowała najdalej posunięta ostrożność. Do ciekawszych i godnych zanotowania należy rozwinięcie przez Kasę formy pożyczek hipotecznych dla małej własności rolniczej, których Kasa udzieliła w roku sprawozdawczym na sumę zł. 109.200 wobec stanu na dzień 31.XII.31 r. zł. 36.900.

Sprawozdanie K. K. O. pow. Sarneńskiego w Sarnach.

Na stan operacyj kasy w roku 1932 wpływała niekorzystnie konjunktura gospodarcza kraju, co sprawozdanie podkreśla na wstępie. Depresja gospodarcza odbiła się przedewszystkiem na obrotach kasy. Sprawozdanie zestawia np. obrót dokumentów inkasowych — w roku 1931 przy 269 korespondentach nadesłano kasie na inkaso 6793 dokumentów na sumę zł. 1.386.493,21, gdy w roku 1932 — przy 249 koresp. tylko 3.290 na sumę zł. 595.889,22, zastępstwo Banku Polskiego wykazywało 43% obrotów inkasowych w 1931 r. gdy w roku sprawozdawczym — 35%. Wkłady oszczędnościowe, dzieki sprawności i zaufaniu do kasy nie wykazały spadku. Ilustruje to poniższe zestawienie:

WKŁADCY	1931		1932	
	Ilość książ.	na zł.	Ilość książ.	na zł.
Rolników	971	8.999.23	838	10.896.88
Kupców i przemysł.	358	17.649.91	385	22.890.88
Organ. społeczn. .	29	64.618.69	40	9.375.73
Instyt. samorz. . .	3	3.766.46	5	52.678.42
Rzemieślników . .	54	2.813.58	46	6.129.02
Młodzieży	295	4.612.14	280	3.910.75
Wolnych zawodów	29	4.502.40	31	16.976.85
Spółek	3	222.21	5	549.63
Różnych	278	22.999·67	257	44.022.58
Ogółem . . .	2020	130.184.20	1887	167.430.74

Akcja kredytowa kasy przedstawiała się w roku sprawozdawczym następująco:

Podań o pożyczki wyłynęło	2.629
Pożyczek przyznano	2.341

W tej liczbie z kredytu skorzystali:

rolnicy — 857 pożyczek na	zł. 244.076,—
kupcy i przemysłowcy — 774 pożyczek na	„ 397.828,83
rzemieślnicy — 30 pożyczek na	„ 14.400,—
spółdzielnie — 10 pożyczek na	„ 12.350,—
urzędnicy i wolne zawody — 631 pożyczek na	„ 138.980,—
Ogółem — 2302 pożyczki na	zł. 807.634,83

Bilans kasy zamyka się sumą zł. 650.678,16, przy kapitale zakładowym zł. 55.000,— i funduszach rezerwowych — zł. 15.545,22. Saldo pożyczek na 31.XII.32 wynosi 467.211,84; czysty zysk 2.132,10. Koszty prowadzenia kasy wyniosły w roku sprawozd. zł. 34.043,52 — 50% dochodu brutto.

Sprawozdanie zestawione jest jasno i przejrzyście. Z podanych cyfr wynika, że kasa, prowadzona należycie, co potwierdziła rewizja przez Rewidenta Związku, wykazuje sta-

łą tendencję rozwojową. Sztywność rynku finansowego odbija się rzecz oczywista i na jej obrotach, jednakże w stopniu zmniejszonym, co należy zapisać na dobro organizacji Kasy, a szczególnie organizacji jej polityki kredytowej. Sprawozdanie Kom. K. O. pow. Sarneńskiego za r. 1932 można śmiało nazwać jej doskonałym środkiem propagandowym.

STATYSTYKA

Wkłady w kasach oszczędności na dzień 31. XII. 1932 r. według danych G. U. S.

Tysiące złotych — Dane tymczasowe.

Rodzaje kas oszczędności / Województwa	Liczba kas w dn. 31. XII 1932 r.	Wkłady na książeczkach oszczędnościowych								Wkłady na rachunkach bieżących, czekowych i żyrowych	
		Bez wkładów instytucyj finansowych						Wkłady (lokaty) instytucyj finansowych			
		Stan w dniu			Zmiany procentowe a)						
		31.X.32	30.XI.32	31.XII.32	31.X	30.XI	31.XII	30.XI.32	31.XII.32	30.XI.32	31.XII.32
P. K. O.	1	**407 339**	**415 497**	**444 866**	+1,6	+2,0	+7,1	—	—	**185 663**	**177 988**
Komunalne b)	377	**530 102**	**532 910**	**542 164**	+0,2	+0,5	+1,7	**33 115**	**32 455**	**45 112**	**44 940**
Powiatowe	239	169 950	170 255	170 785	— 0,4	— 0,2	+ 0,3	11 537	12 370	17 198	17 522
Miejskie	138	360 152	362 655	371 379	+ 0,4	+ 0,7	+ 2,4	21 578	20 085	27 914	27 418
M. st. Warszawa	1	49 826	49 855	51 731	—0,6	+0,1	+3,8	449	490	6 456	6 276
Warszawa	28	16 871	16 954	17 005	+1,3	+0,5	+0,3	1 287	1 272	1 320	1 279
Łódź	18	5 529	5 627	5 773	+2,2	+1,8	+2,6	465	484	1 035	1 086
Kielce	18	9 783	9 865	10 316	+0,2	+0,8	+4,6	600	562	1 420	1 626
Lublin	19	5 094	5 086	5 142	— 0,7	—0,2	+1,1	884	881	287	275
Białystok	14	3 521	3 515	3 608	—2,8	—0,2	+2,6	537	533	593	640
Wilno	8	4 902	4 875	4 871	+2,4	—0,6	— 0,1	24	24	616	635
Nowogródek	7	790	778	763	—2,2	— 1,5	— 1,9	125	124	86	59
Polesie	9	757	737	737	— 3,6	— 2,7	— 0,0	263	264	291	340
Wołyń	15	1 440	1 448	1 504	— 1,4	+0,6	+3,9	271	248	416	448
Poznań	83	84 863	85 375	86 057	+0,2	+0,6	+0,8	7 304	7 301	5 913	5 951
Pomorze	40	28 473	28 376	28 355	— 1,1	—0,4	—0,1	1 834	1 725	5 062	4 908
Śląsk	18	76 483	76 917	79 078	— 0,7	+0,6	+2,8	13 489	12 729	6 417	5 783
Kraków	27	125 911	126 736	129 731	+0,7	+0,7	+2,4	2 769	2 722	5 771	5 485
Lwów	36	91 656	92 436	92 461	+0,9	+0,9	+0,0	1 337	1 628	8 919	9 554
Stanisławów	18	16 082	16 084	16 651	— 0,1	+0,0	+3,5	747	773	126	172
Tarnopol	18	8 121	8 246	8 381	+0,2	+1,5	+1,6	730	694	384	423
Inne	2	**37 472**	**37 932**	**38 042**	+1,0	+1,2	+0,3	**7 102**	**7 102**	**125**	**149**

a) W porównaniu z miesiącem poprzednim. *b)* Wobec nienadesłania sprawozdań wzięto sumy z miesięcy poprzednich: w październiku dla 3 kas, w listopadzie dla 5 kas, w grudniu (z powodu sporządzania bilansów ostatecznych) dla 80 kas.

GIEŁDA.

Z giełdy pieniężnej.

W dniu 13 lutego 1933 r. notowano na Giełdzie Pieniężnej w Warszawie:

Dolary 8.92

Papiery w zł. w zł.

7% Listy zast. Państw. Banku Roln. . . . 83.25
8% Listy zast. Państw. Banku Roln. . . . 94.00
7% Listy zast. Banku Gosp. Kraj. 83.25
8% Listy zast. Banku Gosp. Kraj. 94.00
7% Obl. Kom. Banku Gosp. Kraj. 83.25
8% Obl. Kom. Banku Gosp. Kraj. 94.00
8% Obl. Bud. Banku Gosp. Kraj. 93.00
6% Obl. Polsk. Banku Komun. I em. . . . 72.00
8% Obl. Polsk. Banku Komun. II em. . . . 81.50
8% Obl. Polsk. Banku Komun. III i IV em. 93.00

Papiery państwowe:

3% Prem. Poż. Budowl. 43.75
4% Prem. Poż. Dolar. ser. III . . 58.50—58.25
4% Prem. Poż. Inwestycyjna 104.50
5% Państw. Poż. Konwers. z 1924 r. 44.25—44.00
6% Poż. Dolarowa 1919/20 r. 59.00
7% Pożyczka Stabiliz. z 1927 r. 57.38—58.00—57.50
10% Pożyczka Kolejowa . . . . —

Pozatem kosztują:

Akcje Banku Polskiego . . . . . 73.50—73.25
ruble złote . . . . 7.74—7.76
ruble srebrne 1 33
gram czystego złota 5.9244

Z giełdy zbożowej.

W dniu 13 lutego 1933 roku płacono na giełdzie zbożowej w Warszawie (za 100 kgm.):

żyto . . . . 18.25—18.50
pszenica jednolita . . . . 31.00—32.00
pszenica zbierana . . . . 30.50—31.00
owies jednolity . . . . 16.00—17.00
owies zbierany . . . . 14.00—15.00
jęczmień na kaszę . . . . . . 15.50—16.00
jęczmień browarny . . . . . . 16.50—17.50

NADESŁANE

Władysław Jenner: Ekonomika Ruchu Spółdzielczego z przedmową prof. Leopolda Caro. Str. 198.

Jest to I tom wydawnictwa Biblioteki Polskiego Tow. Ekonomicznego we Lwowie. Zawiera następującą treść:

I. Ogólna charakterystyka ruchu i jego tendencja: 1) wstęp, 2) istotne cechy spółdzielczości, 3) istotne tendencje ruchu spółdz. II. Podstawy społeczne spółdzielczości. III. Podłoże ekonomiczne ruchu spółdzielczego: 1) kapitalizm i jego oddziaływanie, 2) podłoże i spółdzielczość, 3) prądy kolektywistyczne. IV. Charakterystyka prądów ekonomicznych. V. Prądy internacjonalistyczne, a prądy narodowe w ekonomice świata. VI. Przesilenie zasad ekonomiki świata a spółdzielczość. VII. Spółdzielczość w programie gospodarczym Polski. VIII. Bibljografja.

Bolesław Chomicz, Przewodniczący Zarządu i Dyrektor Komunalnej Kasy Oszczędności Powiatu Warszawskiego. — O pracy ludzkiej, pieniądzu i dobrobycie. Str. 17.